

L' exemple d' unes eleccions

Cada vegada que s' anuncia una nova lluita electoral renaix en els nostres partits aquell afany etern dels homes per la renovació que 'ls fa girar-se a la banda de demà més que per la banda de l'ahir.

En lloc de predir-se que 'l resultat de la lluita serà 'l meteix que'l de la lluita passada; en lloc de profetisar-se que la situació política dels partits no sufrirà cambi sensible, tot-hóm espera de les eleccions una modificació, mes gran o mes petita, que dongui a la vida del Municipi o de l'Estat un nou aspecte; tot-hom creu que l'augment o disminució de vots perals partits que lluiten trencarà l'equilibri politic, el *statu-quo* de les forces conservadores o liberals, socialistes o republicanes; tot-hom espera febrósament el dia en que l'espai d'unes hores es prou pera fer caure una obra de molts anys ó iniciar una nova orientació administrativa. Naturalment, l'home-aquest animal politic que deya 'l filosof grec—no pot creure en l'equilibri de forces tan variables com les forces polítiques. La varietat de posició, el cambi, es lley de la vida dels grans partits. Quan el moviment es ascendent pera les idees renovadores, la baixa, la descensió es inevitable pera les velles idees arrapades a les tradicions monàrquiques; quan, a l'inversa, les branques de l'arbre conservador treuen, ab suprem esforç, una nova florida, perillen els arbres joves de la nova. En el món l'espai es massa petit pera que les idees polítiques hi cÁPiguen d'igual manera, quan son oposades. Aquella vella frase de que la política no té entranyes, en lloc com aquí es una veritat viventa. Pel predomini d'un determinat ideal, per la preponderancia d'un partit que l'inclou a son programa, han lluitat els homes desde que la Revolució els feu iguals a tots en aquest domini de la política, y lluitarán sempre fins que tots hagin assolit aquell meteix ideal de cultura que els intellectuals idealistes somnien i que es encare tan lluny, tan lluny...

Aquest desequilibri de forces, que coloca a un partit en primera fila quan feya podser molts anys que sols tenia una representació migrada; aquest desplassament que pot significar la ruina o la salvació d'una ciutat; aquest cambi en la proporció ab que'ls diferents partits politics queden representats en el Municipi, té una importancia major com mes gran es la ciutat perque com més diversos son els interessos de classe que lluiten per tenir en el consistori el major nombre de representants possible, i més oposats son els interessos econòmics de cada una de les classes socials representades—industrials, rentistes, comerciants, obrers, professions lliures—més difícil es trovar el programa politic que obtingui la confiança de la majoria. I no val a dir que les eleccions municipals son purament administratives, perquè, llavors, podria dir-se que si un partit politic no ofereix garanties d'administrador els que l'integren son homes inútils, purs verbalistes, veritables enemics de la ciutat. Avuy dia, la part més viva de la política es l'administració. Si Política es l'art de conduhir les

ciutats, l'administració es lo que més interessa d'aquest art perque sense ella la conducció fóra cega, desorientada, sense la base material de que no poden prescindir els homes.

Per tot aixó, que no es altra cosa que vaga enumeració de punts de vista essencials pera la vida dels municipis, les darreres eleccions han tingut pera Catalunya una transcendencia immensa, y pera Barcelona, una importancia definitiva. La lluita electoral del diumenge és una admirable lliçó de fets vius, palpables, de relleu extraordinari pera tots els que sentim que la vida de la ciutat es com la vibració més intensa de la nostra vida. El resultat, ja conegut de tots, ens diu ab una eloqüencia serena que'l partit lerrouxista està ferit de mort, però que morirà ab una agonía lenta, més lenta de lo que voldriem; que la Lliga ha perdut per una facil victoria l'envejable posició en que's mantenia de vetllador de la pureza administrativa; que'l nostre partit federal nacionalista es l'unic partit politic que favuy i en l'avenir podrà obtenir el triomf sense claudicacions, sense rectificacions vergonyoses de conducta, sense rebaixar les tintes de la seva bandera.

El partit radical està ferit de mort perqué la pèrdua considerable de 8.000 vots soferta en dos anys, desde les eleccions municipals del 1909, fins a les eleccions d'aquest Novembre, és una pèrdua definitiva, de có's que's desangra. En veritat pot dir-se que'l lerrouxista que perd la fé en les promeses revolucionaries del *cap-dill*, és com un fanàtic que passa a l'altre extrém, a l'excepticisme més negre. El radical que deixa de ser-ho, no vota a ningú. Aquets 8.000 vots ahont son? No podem presumir que siguin la causa de l'augment experimentat per les dretes. En cambi podria afirmar-se que l'augment de uns cinc mil vots que la coalició de partits conservadors ha obtingut en el meteix període de dos anys, prové més aviat que de la massa neutra que no votava en passades eleccions, d'una part del có's electoral afecte a l'esquerra que ha donat la seva força a la Lliga per veure hi la defensa més forta contra'l perill groc del lerrouxisme. La Lliga ha sapigut pendre la forma d'un Sant Jordi quan el drac gegant de la majoria lerrouxista obria la gola llefiscosa ont amenassaven desaparèixer pera un may més els millions de la ciutat. Tota la serie de negocis, tota la gama de petites i grosses penombres administratives, les corrupteles infimes de puestos de venta en els mercats, de places de empleat municipal, de resolució rápida d'expedients, fins a l'empresa atrevida de la portada d'aigües den Gonzal de Rivas, constituía un seriós perill pera l'hisenda comunal, una possibilitat cada dia més gran de *debàcle* financier que amenassava, en darrer terme, les butxaques dels que viuen del comerç i de l'industria. I l'interés material ha fet que molts renunciessin temporalment a les seves idees republicanes pera assegurar una majoria anti-lerrouxista, que desfé en lo que fós possible l'obra funesta realisada en el bieni que finirà el pròxim Desembre.

Fins a quin extrem, aquest punt de consideració ha sigut erroni? Realment, oferia una major garantia la coalició de dretes

que l'esquerra? Son aquestes, dues qüestions que cadascú déu resoldre segons la seva conciencia. Hem de creure que en el fons ha estat un erro tristíssim, perquè podria desorientar a una gran massa de l'opinió i donar a les dretes una confiança en si mateixes sense fonament de realitat. Si l'esquerra hagués mantingut la votació que obtingué en Desembre de 1909, hauria guanyat (en relació als vots dretistes i radicals d'are) les majories en els districtes V, VII, VIII i IX o sia sis candidats triomfants de més, victoria que li hauria donat una posició brillantíssima a cà la ciutat ab 17 regidors, (cinc que'n quedaven, els sis que are ha obtingut i els sis més que haurien sortit de mantenir-se la votació.) Aquesta situació equivalia a ser l'àrbitre de la vida municipal barcelonina perquè a mes d'haver sigut el grup més nombrós (els dretistes haurien sigut 13 i 'ls radicals haurien quedat reduhits a 17), sa posició de partit de centre, de dobles afinitats ab cada un dels dos partits extrems, segons que'l pès de la balansa hagués pogut inclinar-se per la banda lliberal unes vegades, i altres vegades, per la banda de l'amor a Catalunya. Malgrat ser, ab el resultat efectiu de les eleccions darreres, el grup menys considerable, ab els seus 11 regidors, conserva emperó aquesta meteixa posició de partit central que'l transformarà moltes vegades en l'àrbitre de les votacions, situació que si per un cantó fa immensa la seva responsabilitat, per l'altre la posa en estat de donar un exemple de bon sentit administratiu,

de serenitat política, d'oscilació i decisió entre 'ls interessos d'un partit de historia breu però inesborrable per lo funesta, i 'ls interessos d'un altre partit que ha demostrat al menys un esperit de conservació política en armonia ab les innovacions administratives. Lo que no pot predir-se, son les conseqüencies que tindrà pera la Lliga la seva aliansa innoble ab els carlins, ab els elements del Comité de Defensa Social i ab els conservadors enemics de les reivindicacions catalanes. A darrera hora fins s'ha descobert que un lliberal, un ministerial, en Esteve Faura, formava en la candidatura ab careta de regionalista. Els radicals, per la seva banda, s'han fós com un fantasma en son paper de «harka». No eren precisament els aspirants a regidors que rebutjà en Lerroux, els que la formaven aquesta «harka», sino els altres, els que tots coneixém ja pels seus noms bruts de calç, de guix i de ciment.

La votació del diumenge prova com la baixa de vots liberals, republicans, suposa una alsa en els vots de la candidatura conservadora. La Lliga ha sapigut aprofitar-se de l'ocasió. Els castellans diuen que la pinten calva. Però els dretistes han sapigut arrapars'hi com a sangoneres. Sols que'l paper de sangonera política, xucladora, no és envejable ni pot sostenir-se gaire temps. La més petita ventada pot desfer la seva obra admirable d'habilitat. En Cambó, a hores d'are, ja's veu diputat per Barcelona, sense esmentar que'l cas de La Bisbal podria reproduhir-se, ab més facilitat encare. La U. F. N. R. ha de mantenir-se ferma, preparant sense atrafegaments la seva obra futura, perquè és nostre, avuy més que

may, el pervindre de la política catalana. La posició que hem assolit més que als homes és deguda a l'eficacia meteixa de les idees que fan del nostre programa una cosa viva, fonent en un meteix motllo la força d'un ideal de llibertat i les arrels d'un sentiment de catalanitat profunda, incommovible. Pas a pas, la U. F. N. R. anirà fent seus els municipis de Catalunya, fent-ne de cadascún un viu exemple del veritable *període constructiu* que s'acosta. La gloria de Figueres serà, ab el temps, l'haver estat la primera ciutat catalana ahont aquest doble ideal haurà encarnat d'una manera més completa; ahont may s'haurà conegut la vergonya del caciquisme; ahont la força de la tradició federal haurà estat el pont entre una vella manera de concebir la política i els temps nous en que s'obren pera la llibertat uns horitzons mes amples. Per aixó, també cal que 'ls homes que tenen la gloria d'ostentar la representació de aquesta ciutat-exemple que és Figueres, comensin a fer-la aquesta obra de construcció: labor d'obres públiques, de cultura, d'higienissació, d'embelliment, pera que Figueres sigui citada entre les petites ciutats del món que pel seu esforç s'han fet dignes de l'admiració envejosa de les grans ciutats torbades, com Barcelona ho está, per la febre de formidables lluites polítiques.

ALEXANDRE PLANA.